

Restaurátorský záměr.

Návrh a rozpočet na restaurování gotické sochy.

Madona s Ježíškem z Dětrichovic Ze zámku a Muzea v Bruntále

**Zpracoval: © Mgr. Radomír Surma akad. malíř a restaurátor, č. licence MK ČR: 7.690/95,
květen 2019**

Základní údaje:

Autor: neznámý
Název: Madona s Ježíškem z Dětrichovic
Rozměry: v. s korunkou 111,5 cm, š. 36 cm, h. 24 cm
Datace: konec 15. st.
Technika: Gotická dřevořezba s polychromií.
Majitel: Muzeum Bruntál
Inv. č.: H3/2005, B-63-US
Průzkum: Romana Balcarová ak. mal. 1997, mikroanalýza D. Pechová 1997
Původ: Pochází z kostela sv. Archanděla Michaela v Dětrichovicích

Současný technický stav díla:

Socha nebyla v minulosti konzervátorsky či restaurátorsky ošetřena. V roce 1997 byl proveden vizuální a mikroskopický průzkum polychromie (R.Balcarová, D.Pechová), kterým bylo zjištěno velké souvrství cca osmi sekundárních přemaléb na původní polychromii s přítomností Azuritu a Malachitu na křídovém podkladu. Vzadu hluboce vydlabané dřevo (až 13 cm) je bez nátěru. Vydlabání je provedeno hlubokým žlabovitým 4,3 cm širokým dlátem. Zadní vydlabaná část je upravena vsazením dvou cca 8 mm tenkých, malým půlkulatým dlátkem opracovaných, destiček, které zde tvoří dvě malé poličky s obdélníkovými otvory uprostřed (velikost otvorů 23 x 5 mm a 18 x 5 mm). V současnosti není známa funkce těchto pečlivě vyřezaných poliček. Je možné, že socha byla používána jako svatostánek pro odkládání kalichů na hostie či na relikvie. Poličky jsou připevněny pomocí ručně kovaných hřebíčků. V oblasti krku je vzadu ve vydlabané části zatlučené železné kované oko pro pověšení sochy či zajištění její stability ve vertikální poloze (socha samostatně na druhotně upraveném vypodloženém plintu stojí). Ve vydlabání dole je původní zbytek přelepu perforace líce řezby pomocí kousku odtrženého plátna. Na zádech sochy v oblasti pramenů vlasů jsou dobové otvory po hřebících či vrutech (kotvení mandorly či spíše dvou pantů nedochovaných dvířek zad Madony -?). Plintus z destičky o tloušťce 2,5 cm (pravděpodobně z 19. st.) je odspodu připevněn pomocí dvou kovaných pásků a vratových šroubů asi s vitworthovým závitem a kovových plíšků a ručně kovaných hřebíčků z 2/2 19. st. a novodobých hřebíčků.

Socha je z pohledové strany pokryta sekundárními přemalbami, kdy poslední pochází z přelomu 19. a 20. st. či první pol. 20. st. V barevnosti poslední přemalby draperií převládá kobaltová modrá, cihlově červená, bílá a světle růžová se zlacenými lemy. Další ornamenty lemu u krku Madony jsou provedeny páskovým tepaným a prosekávaným kovem s bronzovým nátěrem. Uprostřed je kovová spona s bílou skleněnou perličkou. Z podobně tepaného a vysekávaného kovu je i koruna Madony, která je nasazena na druhotně řezbářsky upravené hlavě v místě nedochované původní koruny.

Dle mikroanalýzy D. Pechové se pod přemalbami nachází původní polychromie. V defektech uvolněných, odpadávajících či odřených přemaléb je možné vidět v makrodetailu starší vrstvy polychromie, které vykazují uměleckořemeslnou kvalitu provedení s plátkovými kovy a barevnými lazurami. Lze předpokládat dochování jak původní polychromie, tak historicky a umělecky cenných sekundárních barokních barevných vrstev. Vizuálně byly tyto vrstvy polychromie pod přemalbami za pomoci mobilního mikroskopu zaregistrovány a potvrzeny.

Stav polychromie je ale velmi havarijní a dílo je v současnosti nevystavitelné a netransportovatelné. Z důvodu nevhodného deponování v uplynulých cca 70. letech v klimaticky nevyhovujících prostorách došlo ke značnému uvolnění polychromie od dřevěné podložky řezby sochy a tato polychromie ve velkých

kusech odpadá a na velkých i exponovaných plochách je již ztracena. Nejvíce je absence polychromie patrná na postavičce Ježíška. Další centimetry čtverečné polychromie hrozí bezprostředním odpadnutím.

Restaurátorský záměr:

Záměrem restaurování je rehabilitace a vizuální zpřístupnění v současnosti skryté původní či cenné barokní polychromie. Před jakoukoliv manipulací bude nutné zajistit uvolnění vrstvy polychromie proti samovolnému opadání. Pro vlastní restaurování gotické sochy a její možné prezentace pro vystavení bude nutné nejdříve CT průzkumem a sondážním průzkumem ověřit rozsah a kvalitu dochování jednotlivých vrstev nejen ve stratigrafii. Pak bude teprve možné rozhodnout rozsah odkryvu přemaleb. Součástí restaurátorského zákroku bude konsolidace a petrifikace dřevní hmoty pro stabilizaci díla před klimatickými výkyvy pro stabilizaci vlastní polychromie, vytmelení defektů a jejich optimální odlišitelná strukturovaná retuš.

Návrh na restaurování sochy:

1. Fotodokumentace a dokumentace.	5 000,- Kč
2. Sondážní stratigrafický průzkum ve vrstvách přemaleb:	6 000,- Kč
3. Upevnění uvolněné polychromie:	6 000,- Kč
4. Sejmutí přemaleb dle výsledků průzkumu:	60 000,- Kč
5. Petrifikace dřevní hmoty ponorem (solakryl):	10 000,- Kč
6. Dočištění povrchu cenné odkryté vrstvy polychromie:	9 000,- Kč
7. Slepení a vyvložkování prasklin:	4 000,- Kč
8. Vytmelení defektů emulsním křídovým tmelem:	16 000,- Kč
9. Retuš vytmelených defektů (dle charakteru polychromie akvarel či pryskyřičné barvy):	24 000,- Kč
10. <u>Konsolidace povrchu očištěné sochy (pryskyřičný lak v optimální koncentraci):</u>	<u>1 000,- Kč</u>
Celkem:	141 000,- Kč

Cena restaurování a výpočet jednotlivých položek je orientační a závisí od výsledků průzkumu a stavu odkryté polychromie pro restaurátorsky nezbytný rozsah tmelení a retuší defektů.

Celková cena za restaurování sochy bez 15% DPH:	141 000,- Kč
Celková cena za restaurování sochy s 15% DPH:	162 150,- Kč

V Olomouci 29.5. 2019

Mgr. Radomír Surma

Žerotínovo n. 13, 779 00 Olomouc, doručovací adresa: Slatinice-Lípy 105, 783 42,
tel: 605 145 281, WhatsApp. e-mail: r.surma.restorer@lutin.cz, radomir.surma@gmail.com